Stanisław Fołta

Dwa typy bloczka i cztery typy znaczka z bloku 29.

W 1961 wprowadzono do obiegu bl. 29 zarządzeniem:

DZIENNIK ŁĄCZNOŚCI
WARSZAWA dnia 23 sierpnia 1961 r. Nr 14
poz. 100
ZARZĄDZENIE NR 53 MINISTRA ŁĄCZNOŚCI
z dnia 28 lipca 1961 r .
o wprowadzeniu do obiegu znaczka pocztowego okolicznościowego wartości 1.50 zł. emisji „XXX Międzynarodowe Targi Poznańskie” w formie bloczka z dopłatą 1.50 zł na rzecz Polskiego Związku Filatelistów.
Na podstawie art. 37 ust. 1 i art. 46 ustawy z dnia 31 stycznia 1961 r. o łączności (Dz. U. Nr 8, poz. 48) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Wprowadza się do obiegu znaczek pocztowy okolicznościowy wartości 1.50 zł emisji "XXX Międzynarodowe Targi Poznańskie", wydany z okazji Międzynarodowej Wystawy Filatelistycznej Miast Targowych "Intermess II". Rysunek znaczka przedstawia stylizowaną czapkę Hermesa, a na jej tle literę "P" ze skrzydłem umieszczonym po lewej stronie. Poniżej na całej szerokości znaczka umieszczono napis "XXX MTP 1961 Poznań", a na dolnym marginesie napis "Polska". W prawym górnym rogu znaczka znajduje się oznaczenie wartości „1,50 ZŁ". Znaczek jest nie perforowany; wymiary znaczka wynoszą 51 X 25,5 mm wraz z marginesami, które są zaznaczone linią falistą w kształcie ząbków. Znaczek wykonano techniką offsetową w kolorach niebieskim, czerwonym i czarnym. Znaczek został wydrukowany w formie bloczka zawierającego pośrodku dwa znaczki okośne* marginesem. Na górnym marginesie bloczka umieszczono napis „Intermess II Poznań 1961 r.”, a na dolnym "Międzynarodowa Wystawa Filatelistyczna Miast Targowych ZŁ 3+ 1.50 zł dopłata na rzecz Polskiego Związku Filatelistów". Bloczek o wymiarach 122 X 52 mm wykonano w nakładzie 300 tysięcy sztuk.

§ 2.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 29 lipca 1961 r .

MINISTER
z up. K. Kozłowski
Dyrektor Generalny

* błąd w oryginale zarządzenia

il. 1 – bl. 29: u góry – typ I, u dołu – typ II

Powszechnie filatelistom wiadomo, że blok wydrukowano w dwóch typach, o czym pisał Mieczysław Czernik w Biuletynie Filatelistycznym z 1969 nr 2 s. 34. On nadał numerację typów bloku, co z niewiadomych przyczyn zostało w katalogach (również w Podręczniku z 2002) zmienione. Niniejszym przywracamy w przygotowywanym tomie IIc "Podręcznika" pierwotną numerację (il. 1).

Jak podano w zarządzeniu, blok zawiera dwa znaczki, których wymiary *"wynoszą 51 X 25,5 mm wraz z marginesami, które są zaznaczone linią falistą w kształcie ząbków"*. Wykonując pomiar znaczków zauważyłem, że ich wymiary w zależności od miejsca wykonania pomiaru wynoszą:

- szerokość waha się od 50,8 do 51,0 mm
- wysokość waha się od 25,3 do 25,8 mm;

natomiast tła, wynoszą odpowiednio 40,3 mm i 17,0-17,2 mm. Więcej na temat bloków przekażę w odrębnym artykule.

Do tej pory, nikt nie zwrócił uwagi na to, że gdyby znaczki te oddzielić od siebie, to powstaną cztery typy znaczka (po dwa typy w każdym typie bloczka). Na ten problem zwrócił mi uwagę M. Tokarski i mając dostęp do akceptu oraz dużej ilości bloków mogę stwierdzić, że:

- dzieląc typ I bloku otrzymamy:

a) na pierwszym polu znaczek typ I, w którym lg poziomy ząbek jest szerszy, pg ząbek wąski (0,65 mm), ld ząbek szeroki, pd ząbek szeroki (0,9 mm);

b) na drugim polu znaczek typ II, w którym lg poziomy ząbek jest wąski (0,65 mm), pg ząbek wąski, ld ząbek szeroki (0,9 mm), pd ząbek szeroki;

- dzieląc typ II bloku otrzymamy:

a) na pierwszym polu znaczek typ III, w którym lg poziomy ząbek jest szeroki, pg ząbek szeroki (0,9 mm), ld ząbek wąski, pd ząbek wąski (0,65 mm);

b) na drugim polu znaczek typ IV, w którym lg poziomy ząbek jest szerszy (0,9 mm), pg ząbek szeroki, ld ząbek wąski (0,65 mm), pd ząbek szeroki;